

On a doubt of a *Bais Ha'pras*

על ספק בית הפרס -

Overview

One of the six התרומה את שורפין is a בית הפרס. There is a dispute between רש"י and תוספות as to the meaning of a בית הפרס (here¹).

נראה לרבינו יצחק דמיירי בשדה שנחרש בה קבר² דטהור מדאורייתא -

It appears to the ר"י that the משנה when it states בית הפרס is discussing a field where a grave was plowed under, so מה"ת it is טהור if anything enters there -

ולא חיישינן לעצם כשעורה ולא הוא אלא מדרבנן³ -

And we are not concerned that he may have moved a bone the size of a barley (which would make him טמא מה"ת), rather it is טמא only מדרבנן -

אבל שדה שאבד בה קבר⁴ הוא ספיקא דאורייתא⁵ כדמוכח במועד קטן⁶ (דף ה, ב) -

However a field in which a grave was lost that is a ספק מה"ת as is evident in מסכת מו"ק -

ואם כן לחכמים אמאי קאמרי אף ספק מגע ברשות היחיד תולין (פרש"י on תוספות):

ואם כן לחכמים אמאי קאמרי אף ספק מגע ברשות היחיד תולין -

So therefore (since a קבר בה שאבד is a ספיקא דאורייתא), why do the חכמים say (in this משנה) that 'even on a ספק of touching in a רה"י we are only תולין' -

והתנן בפרק ו' דטהרות דכל ספקות⁷ ברשות היחיד טמא:

But we learnt in the sixth פרק of טהרות that all ספיקות in רה"י are טמא; how can the חכמים say תולין?!

Summary

By a קבר בה שאבד, which is a ספיקא דאורייתא, the חכמים would not have ruled ברה"י תולין.

¹ See footnote # 5.

² It was known where there was a קבר המת in this field, however the field was plowed under and perhaps the bones of the deceased are now strewn over the entire field. The חכמים were גוזר טומאה for a distance of one hundred אמות from the קבר (in the direction he was plowing), for the concern that he may have moved an עצם כשעורה from the מת.

³ מה"ת we assume that the plow did not go deep enough to disturb the קבר. See 'תוס' in מו"ק there מנפה מו"ק in תוס'.

⁴ This is how בית הפרס רש"י בד"ה על explains.

⁵ אהלות פ"ה מ"ב-ד in משנה בית הפרס, for the שדה שאבד בה קבר is not called a בית הפרס, cited in תוספות (גמ' מו"ק) states clearly that a שדה שאבד בה קבר is one of three בית הפרס; rather תוספות means that the גמרא here must be referring only to a קבר בה שאבד, but not a שדה שנחרש בה קבר, which is not מטמא באהל.

⁶ The גמרא there distinguishes between a שדה שנחרש בה קבר which is not מטמא באהל, and a שדה שאבד בה קבר, which is מטמא באהל.

⁷ This (obviously) means ספק טומאה דאורייתא. However according to תוספות that בית הפרס is a קבר בה שאבד, which is only a ספק דרבנן ברה"י טמא, we do not say ספק דרבנן ברה"י טמא (only by a ספיקא דאורייתא).

Thinking it over

תוספות maintains that a שדה שאבד בה קבר is a ספיקא דאורייתא. Why did not תוספות prove that the בית הפרס here cannot mean a שדה שאבד בה קבר, because since a שדה שאבד בה קבר is a ספיקא דאורייתא, why was there a need to make a תקנה that it is מטמא, when it is מטמא since it is a ספיקא דאורייתא?⁸

⁸ See מהרש"א (הארוך).